

NORSK KENNEL KLUB

Hundeeiernes Organisasjon

Hund til
nytte og glede.

Oslo, 18. februar 2008

Det Kgl. Landbruks- og Matdepartement
Postboks 8007 – Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 200701972.

Høringsuttalelse til ny lov om dyrevelferd.

Vi viser til høringsnotat med utkast til ny lov om dyrevelferd med høringsbrev datert 16.11.07.

Generelle kommentarer til lovutkastet.

Norsk Kennel Klub (NKK) stiller seg generelt positiv til hovedtrekkene i forslag til ny og lenge etterlengtet dyrevelferdslov. Dyrevelferd er et viktig satsingsområde for NKK, og en oppdatering av den mer enn 30 år gamle dyrevernaven ønskes velkommen. Navneendringen fra lov om dyrevern til lov om dyrevelferd er i seg selv et framskritt. NKK konstaterer at det framlagte lovforslaget er i samsvar med hovedtrekkene i Stortingsmelding nr. 12 (2002-2003) om dyrehold og dyrevelferd.

Lovforslaget synes generelt godt begrunnet og er i samsvar med en grunnleggende positiv holding til dyr og deres egenverdi. NKK støtter lovens intensjon og ikke minst lovens formålsparagraf.

NKK merket seg at lovforslaget i stor grad er en fullmaktslov som gir hjemmel for utarbeidelse av forskrifter. I flere tilfeller er det vesentlig at slike forskrifter utarbeides raskt, slik at forhold som i dag er regulert gjennom gjeldende dyrevernaven blir ivaretatt gjennom forskrifter og eventuelle retningslinjer. Det er derfor vesentlig at Mattilsynet sikres nødvendige ressurser for å tette det vakuum som oppstår når den gjeldende detaljerte dyrevernaven blir erstattet av en mer generell dyrevelferdslov med forskriftshjemler.

For NKKs og mange dyreeieres del vil ordlyden i de kommende forskriftene som vil hjemles i den nye loven være mer avgjørende enn den foreslåtte loven. Vi har generelt ikke valgt å kommentere kommende forskrifter i dette høringsutkastet, unntatt i de tilfeller høringsnotatet selv forskutter disse, jfr. paragraf 27.

NKK anser at noen av de begrepene som anvendes i loven med fordel kunne vært definert. Spesielt vesentlig er at begrepet dyrevelferd benyttes konsistent gjennom hele loven og forarbeidene, i motsetning til hvordan begrepet benyttes i høringsnotatet. Dyrevelferd er gitt til dels ganske forskjellige definisjoner på sidene 9, 17 og 66 i høringsnotatet. NKK anbefaler en entydig definisjon og bruk av begrepet, gjerne i tråd med definisjon som er gitt av UMBs forskergruppe for etologi og husdyrmiljø i 2004 og som er gjengitt i høringsnotatet "*Dyrevelferd er individets subjektive opplevelse av sin mentale og fysiske tilstand som følge av dets forsøk på å mestre sitt miljø*". Også andre begrep, slik som dyreholder, bør defineres.

TILKNYTTET

Sentralbord: 21 600 900
Telefax: 21 600 901
Postadresse:
Postboks 163 - Bryn
0611 OSLO

Besøksadresse: Nils Hansensvei 20
0667 OSLO
Bankgiro: 1600.40.39983
E-post: adm@nkk.no

NKK har i denne høringen valgt ikke å ta stilling til spørsmålet om tilsynsmodell og dyrevernemndenes eventuelle framtid, til tross for at høringsbrevet anmoder om kommentarer til dette spørsmålet. Dyrevernemndene er ikke omtalt i lovforslaget, og etter NKKs oppfatning bør tilsynsmodell, inklusiv spørsmålet om dyrevernemnder, være gjenstand for en separat høring. Vi vil likevel bemerke at den eksisterende ordningen med dyrevernemnder med hovedansvar for ikke-forskriftsregulert dyrehold (eksempelvis hundehold) er en meget ressursbesparende løsning, gitt at nemndene besitter tilstrekkelig kompetanse. Et profesjonalisert dyrevelferdstilsyn i regi av Mattilsynet vil kunne ha faglige fortrinn, men vil kreve store økonomiske ressurser for å være i stand til å gjennomføre et tilstrekkelig tilsyn.

Kommentarer til de enkelte paragrafer:

NKK stiller seg positiv til de fleste av lovens bestemmelser og vil i denne høringsuttalelsen bare kommentere de paragrafer hvor vi har innsigelser eller kommentarer.

NKK vil i hovedsak gi sin tilslutning til Norges Jeger- og Fiskerforbunds høringsuttalelse, spesielt med hensyn til paragrafene 25, 27 og 29. Vi viser også til, og slutter oss i det vesentlige til, Norges Zoohandleres Bransjeforenings høringsuttalelse vedrørende holdninger til selskaps- og hobbydyr. Utover dette, vil NKK knytte følgende kommentarer til de enkelte paragrafer:

§ 2 Virkeområde

Det framgår av høringsnotatet at departementet har vurdert å foreslå en generell rettslig forsvarlighetsstandard som skulle gjelde alle dyr og hindre formålsløst skadeverk, men dette har blitt utelatt i lovforslaget. Flere andre nordiske lands dyrevern-/dyrevelferdslover inkluderer alle dyr. En generell forsvarlighetsstandard, også for omgang med dyr som faller utenfor lovens øvrige bestemmelser, inkludert staffebestemmelsene, oppfattes å være i samsvar med lovens generelle formål; å fremme god dyrevelferd og respekt for dyr. NKK vil anmode departementet om å vurdere en generell rettslig forsvarlighetsstandard på nytt.

Likeledes bør det revurderes om alle dyr som holdes i fangenskap bør omfattes av loven, uavhengig av art.

Siste leddet i lovforslaget "samt utviklingsstadier av nevnte dyr med et tilsvarende utviklet sanseapparat som den endelige utviklingsformen" er ikke i samsvar med teksten på side 19 i høringsnotatet "Loven er ment å omfatte også fostre fra det stadium det er fare for at de kan påføres prenatalt stress som har virkning også etter fødsel, samt føle smerte, stress og lignende". Fostre har sjeldent eller aldri et fullt utviklet sanseapparat, og lovteksten er derfor uhensiktsmessig på dette punkt.

§ 4 Hjelpeplikt

NKK oppfatter at dette er en viktig paragraf, som må følges opp med en mer detaljert forskrift om hjelpeplikt, varslingsplikt og avlivningsrett, slik at det blir klart hvem som kan iverksette

behandling, hvem som skal varsles og hvordan avlivningsretten skal praktiseres.

Hjelpeplikten og statens plikt til å betale utgifter til nødvendige utgifter er i lovforslaget begrenset til enhver som "kommer over et dyr" i likhet med den som etter dagens "råker på et dyr". Det har vært uklart om organisert hjelpearbeid i forbindelse med for eksempel oljekatastrofer utløser statens plikt til å betale etter dagens dyrevernslov. Dette blir ikke klarere i det foreslåtte lovutkast.

§ 5 Varslingsplikt

Et vesentlig hinder for at dyrevermyndighetene skal komme i inngrep med mange av de mest alvorlige dyretragedier er faktisk eller innbilt taushetsplikt hos helse-, sosial- og barnevernspersonell og andre myndighetspersoner. Vi antar at mange dyrevernsaker ville kunne vært avverget på et tidligere stadium dersom de hadde blitt varslet. Lovforslaget angir at varslingsplikten skal gjelde med de begrensninger som følger av annen lovgivning, mens man foreslår en varslingsrett under noen betingelser. NKK er kritisk til at varslingsplikten i forhold til alvorlige dyrevernsaker foreslås underordnet andre hensyn og foreslår at varslingsplikten presiseres ytterligere og eksempelvis utformes tilsvarende som for barnevernsaker.

§ 6 Kompetansekrav

NKK anser at kompetente dyreeiere er det kanskje viktigste virkemidlet for å oppnå en god dyrevelferd. Men når det gjelder et så utbredt dyrehold som hold av hund (det finnes pr. i dag ca 400.000 hunder i Norge), antar NKK likevel at det vil være upraktisk og mindre hensiktsmessig å innføre forskriftskrav til utdanning, opplæring og formell kompetanse for alle hundeeiere. NKK søker å sørge for kompetente hundeeiere gjennom generell informasjon i form av informasjonsbrosjyre til alle nye registrerte hundeeiere, annet skriftlig materiale samt landsomfattende frivillige kurs. NKK ser gjerne at Mattilsynet innfører en godkjenningsordning eller kvalitetskontroll for informasjons-/undervisningsmateriale for eiere av hobby- og familiedyr.

NKK stiller seg positive til forslaget om at barn under 16 år ikke skal ha selvstendig ansvar for dyr. Dette bør samtidig medføre en plikt om ikke å selge dyr til personer under denne alder, som ikke er nedfelt i lovforslaget.

NKK anser at det ville være hensiktsmessig å nedfelle kompetansekrav også til personell i dyrevernforvaltningen. Dette gjelder ikke minst medlemmer av dyrevernemndene og ansatte i Mattilsynet som håndterer dyrevernsaker.

§ 12 Avlivning

NKK støtter i hovedsak lovforslaget også på dette punkt, men ser ingen grunn til at det bør gis hjemmel for at "Kongen kan gjøre unntak fra bestemmelsene i annet ledd". At et dyr skal bedøves før eller samtidig med avlivning bør være et ufravikelig krav og en absolutt betingelse for god dyrevelferd. Høringsnotatet gir heller ingen vektige argumenter for en slik hjemmel, og vi foreslår at hjemmelen strykes.

§ 16-18 Merking, presentasjon sporbarhet, omsetning av produkter m.v.

NKK er usikker på om en lov med formål å fremme god dyrevelferd og respekt for dyr bør omfatte bestemmelser for markedsføring, sporbarhet og omsetning av produkter. Alternativt kan slike forhold reguleres gjennom forbrukerregelverk.

Kapittel III - Hold av dyr

Lovforslaget gir et stort antall forskriftshjemler, eksempelvis for begrensninger eller forbud mot innførsel, avl og hold av visse arter, om dyrs levemiljø, tilholdsrom, tilsyn, stell og fôring, avl og bioteknologi, trening, framvisning, underholdning og konkurranser. NKK har i utgangspunktet ikke innvendinger mot at loven gir slike forskriftshjemler. Vi forutsetter at disse forskriftene utformes på et faglig og vitenskapelig grunnlag, samt at den fagkompetanse som NKK og andre hobbydyrorganisasjoner besitter blir aktivt benyttet i utformingen av forskriftene. Departementet vektlegger i høringsnotatet gjentatte ganger viktigheten av et vitenskapelig grunnlag for god dyrevelferd og at hensynet til dyrene skal være rådende. Et forbud mot bruk av genteknologiske metoder som vekker allmenne etiske reaksjoner (§ 24, c) kan synes å representere et brudd med disse forutsetningene.

§ 25 Trening, fremvisning, underholdning og konkurranser

Bokstav d) fastslår at alle former for bruk av dyr i kamp med andre dyr eller mennesker er forbudt. Det angis i høringsnotatet at også trening i slik aktivitet er tenkt rammet av forbudet, men at bestemmelsen ikke er ment å ramme forsvarlig bruk av tjenestehunder. NKK vil spesielt fremholde at trening av tjenestehunder, og særlig schäferhunder, innenfor det såkalte RIK-programmet er et viktig avlsverktøy for disse rasene. Denne aktiviteten må kunne fortsette også innenfor rammen av den foreslåtte loven. NKK har for øvrig søkt Politidirektoratet om tillatelse til dette i medhold av Hundeloven. Departementet bes vurdere om ordlyden under bokstav d) for hunders vedkommende allerede er dekket av Hundeloven og om forslaget dermed utgjør en u hensiktsmessig dobbeltregulering.

§ 27 Jakt, fangst og fiske på dyr som holdes

Paragrafen gir en ren forskriftshjemmel uten at loven selv gir noen materielle bestemmelser. Den slår fast at Kongen kan gi forskrifter om jakt, fangst og fiske på dyr som eies eller på annen måte holdes i menneskers varetekt, herunder om trening for slik aktivitet, samt forby eller stille krav om særskilt tillatelse for slik aktivitet.

NKK har ikke direkte innvendinger mot lovteksten, men er svært betenkt over mulige implikasjoner. I høringsnotatet omtales trening av hund på kunsthi meget knapt. Det sies kun: "Eksempelvis vil trening av hihund på rev i bur i kunstig hi være aktuelt å forby gjennom forskrift". Ettersom departementet her synes å forskuttere et mulig framtidig forbud gitt i forskrift, finner NKK det nødvendig å gå i nærmere detalj rundt dette spørsmålet.

NKK anser at trening og testing av hihunder på kunsthi med levende rev er en forutsetning for

oppretholdelse av hihundraser og hijakt. Vi frykter at et forbud mot slik trening raskt vil føre til en forringelse av avlsmaterialet innen hihundrasene. Det vil også medføre at jegere ikke får testet hundens egnethet for hijakt før de slipper hunden i naturhi. Man vil raskt se et generelt tap av erfaring og kunnskap innen jakt på dyr som rev og grevling. Vi mener derfor at det vil være svært uheldig om man gir et slikt forbud uten først å ha satt seg grundig inn i hvordan denne type trening foregår, samt hva som er formålet med den. Man bør også vite hvordan og i hvilket omfang kunsthitrening drives, samt innhente opplysninger fra kompetente kilder vedrørende hvordan denne form for trening påvirker treningsreven. Det primære i denne saken antas å være hvorvidt det er slik at de 8-10 revene på landsbasis som anvendes til denne type trening lider i utrengsmål. Da må treningsformens fordeler veies opp mot eventuelle ulemper for prøvedyret.

NKK framholder at følgende argumenter taler for fortsatt mulighet til kunsthitrening:

En effektiv og sikker desimering/regulering av revebestanden:

- Dette kan være nødvendig som et ledd i forvaltningen av andre arter, som for eksempel den utrydningstruede fjellreven. Rødreven er i ferd med å utkonkurrere denne arten. Bestanden må derfor reguleres i visse områder.
- Beskyttelse av annet jaktbart småvilt, samt husdyr.
- Ved utbrudd av enkelte alvorlige smittsomme sykdommer som reveskabb, eller ved utbrudd av zoonoser som for eksempel rabies og *Echinococcus Multilocularis*.
- Andre jaktformer, som for eksempel gluggjakt (åtejakt) kan ikke alltid erstatte hijakt.

Jakt på uønskede arter:

- Mårhund er en art som ikke hører hjemme i norsk fauna. Den har etter hvert etablert seg i Sverige og kan med tiden også bli et problem i Norge. I tillegg til at den er en uønsket art i Norge kan den bidra til å spre flere av de tidligere nevnte sykdommer. Det må derfor antas at det vil være ønskelig å utrydde denne arten i størst mulig grad. Mårhund kan jaktes på samme måte som rev.

Ettersøk av skadet rev:

- Rev som skades under annen form for jakt, ved påkjørsel eller av andre årsaker, samt rev som er svekket av for eksempel reveskabb, vil ofte oppsøke et hi og vil raskt kunne spores og finnes av en trent hihund. Dermed vil man kunne foreta en rask avlivning av dyret på stedet. Om reven er hardt skadd, kan man sende ned en såkalt "forligger", dvs. en hund som oppsøker reven inne i hiet og blir liggende foran den og bjeffe slik at jegeren kan lokalisere den og grave seg ned for å avlive den skadde reven på stedet. Er reven kun lettere skadd kan man stenge hi-inngangene med nett før man slipper ned en såkalt "sprenger", en hund som raskt beveger seg omkring i hiet og som forstyrrer reven (med halsing og korte, raske angrep), slik at reven velger å forlate hiet. Den blir dermed fanget i nettet og kan avlives på stedet.

Opprettholde kompetanse og erfaring:

- Et forbud mot trening og testing av hihunder i form av hiprøver vil i praksis fjerne muligheten for bevisst å bibeholde jaktegenskapene hos de aktuelle rasene. Dette vil raskt forringe rasenes bruksegenskaper og man vil stå uten brukbare jakthunder for en jaktform som bør anses som nyttig og som har lange tradisjoner i Norge. Sist, men ikke minst; kunnskap og erfaring som er bygget opp gjennom generasjoner vil raskt forsvinne. Det vil bli ytterst vanskelig å ta opp igjen en slik type jakt dersom den først blir borte.

NKK mener at det bør kartlegges hvilke konsekvenser et forbud mot slik trening vil få, både når det gjelder sikker utøvelse av hijakt og ettersøk på skadet vilt som går i hi. Selv om det ikke finnes noe påbud om ettersøk av skadet rev/grevling pr. i dag, finnes det mange ekvipasjer med terriers/dachser som får oppdrag fra jaktlag/viltneemnder i forbindelse med skadet dyr som har gått ned i hi. Rovviltforvaltning og smittevernberedskap vil slik vi vurderer det også bli berørt av et eventuelt forbud mot kunsthitrening. Det bør foretas en risikovurdering i forhold til hvordan man skal takle for eksempel et utbrudd av en zoonose som rabies, dersom man ikke har tilgang til hihunder som kan delta i å begrense utbredelsen av smittebærende dyr som for eksempel rev.

NKK foreslår at kunsthitrening og hiprøver reguleres ved forskrift som foreslått, men det vil være uforvarlig å forby hihundtrening. Det bør ikke være opp til den enkelte dyrevernemnd å vurdere hvorvidt slik trening er dyrevernmessig forvarlig, så lenge den drives innenfor forskriftens rammer. Dyrevernemndenes oppgave bør være å kontrollere at slik trening foregår innenfor forskriftens rammer.

I forskriften bør det fremgå hvordan et prøvedyr skal utvelges, oppstalles og stelles. Det bør også fremgå i hvilke omfang en rev kan anvendes til trening/prøver. Det bør gis begrensninger i forhold til hvem som har rett til å holde rev til dette formålet, samt arrangere kunsthitrening med levende rev. Vi foreslår at slik trening kun skal drives i regi av Norsk Terrier Klub (NTK) og Norske Dachshundklubbers Forbund (NDKF), ettersom det er disse som forvalter samtlige raser som anvendes til hijakt.

NTK og NDKF har i mangel av forskrift selv laget forslag til interne retningslinjer som omhandler disse punktene. De ser også på mulighetene for organisert opplæring av de ansvarlige for revehold og trening. Det er foretatt endringer i regelverket for kunsthiprøver. Konkurransmomentet er fjernet helt fra denne type prøver. En kunsthiprøve vil dermed kun innebære en kvalitetsbedømmelse av den enkelte hund, ingen rangering av hunder. Det er satt begrensninger på deltakelsen ved at en hund kun får starte på maks 6 prøver under sin levetid, uansett resultat.

NKK har mottatt forslag til disse retningslinjene for revehold og trening av hunder i kunsthi fra NTK og NDKF og har disse for tiden til vurdering. Retningslinjene er utformet spesielt med formål å sikre god dyrevelferd både for rev og hund og vil bli ettersendt departementet.

På mer generelt grunnlag vil NKK framholde at vi anser det som avgjørende at det også under den nye loven tillates trening av og konkurranser for jakthunder med det formål å selekttere og avle fram hunder som er egnet for viktige samfunnsformål knyttet til jakt og ettersøk av skadet eller smittefarlig vilt.

§ 27 og 29 Jakt, fangst og fiske

NKK viser til Norges Jeger- og Fiskeforbunds høringsuttalelse under disse paragrafene og støtter denne i sin helhet.

§ 34 Forbud mot aktiviteter omfattet av loven

NKK forstår forslaget slik at det innebærer at Mattilsynet kan ilegge forbud mot aktiviteter omfattet av loven, også omfattende eierskap av og råderett over dyr. Dette innebærer et vesentlig

framskritt fra dagens ordning hvor retten til å eie dyr bare kan fradømmes av en rettsinstans, og NKK stiller seg positivt til forslaget. Ordlyden i lovforslaget er imidlertid ikke optimal ettersom det er tvilsomt om en naturlig forståelse av ordet "aktivitet" også omfatter eierskap og råderett.

§ 36 Straff

Den nye dyrevelferdsloven viderefører straffebestemmelsene fra dyrevernloven av 1974. NKK antar at en strafferamme for forsettlig eller uaktsom overtredelsene av loven på fengsel i inntil 1 år kan opptattes som lav i forhold til alminnelige rettsoppfatning.

Vennlig hilsen

NORSK KENNEL KLUB

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Espen Engli', is written over the printed name. The signature is fluid and cursive.

Espen Engli

Administrerende direktør